

Aşağı yukarı iki yüz yaşında, bozuk bir saatim. Galiba son yüz yıldır da bu kentin meydanında duruyorum. Geçmişe saygılarından mı, yoksa bir bozuk saatin bile günde en az iki kez doğruyu göstereceğini fark etmiş olmalarından mı bilmem, beni hurdaya çıkarmaya yeltenen olmadı. Sadece bir kez başıma geldi bu. Ama zaten o da, bu meydana konulmadan çok önceydi.

Bendeniz eskiden bir sarayın bahçesindeydim. Bahçeye getirildikten kısa bir süre sonra baş gösterdi bendeki bu bozukluk. Önceleri, kendimdeki tuhaflığa ben de anlam veremiyordum. Ne zaman ki hükümdar, bulunduğum yere gelsin, bana bir şeyler oluyordu. Diyelim ki sarayda tansiyon yüksek, diplomatik bir krizin eşliğindeyiz. O sıra hükümdar içeri girerse, benim akreple yelkovan dörtlüme koştururdu. Bu koşurma hükümdar tarafından fark edilirse zıncı diye duruverirler-

di. Çünkü hükümdar da durmuş olurdu. Emrindekilere dönüp, “Bu saat yine mi bozuldu!” diye kalayı basardı. Onlar da el pençe divan, ne diyeceklerini şaşırırlardı. Şanslıysam olay bu şekilde kapanır, şanssızsam bazı eller tarafından alınır, oramı buramı kurcalayacak saat tamircisine götürülürdüm. Tamirci de her seferinde, “Bu saatte bir bozukluk yok, buyrun alın,” diyerek beni iade ederdi. Tabii hükümdara açıklama bu şekilde yapılmazdı. Ne desinlerdi ki? Efendim, saatte bir bozukluk yok, bozukluk sizin duygularınızda mı?

Tamirciye gidip gelmekten o kadar yorulmuştum ki, bu işe bir çare bulurum umuduyla akreple yelkovanın kontrolümden çıktığı zamanlara dikkat kesildim. Böylece fark ettim ki, hükümdar etrafta olmadığı vakitler tıkr tıkr işliyorum. Peki, ne oluyordu da o gelince işler değişiyordu? Bu kez hükümdarın gelişlerine odaklandım. İşin en zor kısmı buydu doğrusu. Çünkü kendisi bazen ali kıran baş kesen, bazen son derece hoşgörülü bir derviş gibi davranıyordu. Hükümdarımızın bir günü bir gününe değil, bir dakikası bir dakikasına uymuyordu, ben n’apayım!

Meğer sorunum tam da bundan kaynaklanıyormuş. Başkalarının duygularından etkilenen ve bu yüzden başı derde giren bir saat olduğumu böylece anladım. Yani etrafımdaki insanların ruhsal iniş çıkışlarına karşı fazlasıyla duyarlıydım. Sarayın bahçesinde asılı olduğum günlerde bozukluk, sadece hükümdarın duygularıyla karşılaşınca baş gösteriyordu, çünkü onun duygu-

ları başka duyguların ortaya çıkmasına izin vermeyecek kadar şiddetliydi. Eğer o gün üzgünse ya da durgunsa sarayda çıt çıkmazdı. Öteki duygular siner, hükümdarın duygularını uyandırmamak için ortalıkta pek görünmezlerdi. Böyle zamanlarda üstüme bir ağırlık çöker ve mutlaka geri kalırdım.

Bir gün hükümdar emir erlerinden birine adeta kükredi. “Atın şu saati, yerine doğru düzgün çalışan bir tane getirin! Bunu da gözüm görmesin bir daha!” Tahmin edersiniz ki, bu kez tamirciyi değil, sarayın hurdalığını boyladım. Ta ki, gizli bir el beni ordan çekip alana dek.

Neden sonra bir saat ustasının elinden geçtim. Beni temizledi, pakladı. Çok sonra öğrendim ki, o hükümdar gitmiş, saray boşaltılmış. Beni aldılar, kentin en büyük meydanına yerleştirdiler. Tabii adım kısa sürede “Bozuk Saat”e çıktı. İnsanların birbirlerine randevu verirken, “Bozuk Saat’in orda buluşalım,” demelerine içerlemiyordum. İçerlediğim şey, bir Allah’ın kulunun bendeki bu bozukluğun nedenini anlamaya çalışmamasıydı. Bu, derin bir yalnızlık duygusu yaratıyordu bende.

Uzun yıllar yalnızlığım yoldaşım oldu. Ülkede kuşaklar değişti, ben olduğum yerde kaldım. Bir hükümet gitti öteki geldi, yine o meydandaydım. Mevsim değişikliklerini yaşadım. Bir kış mesela çok sert geçmişti, hatırlıyorum. Kar insanların beline çıktı. Aman ya Rabbi, o ne soğuk kıştı! Sonra ülkenin büyük toplumsal olaylarına tanıklık ettim. Ne acı ki, katliamlar bile yaşandı.

O günlerde mesela, gözlerimi yumup derin bir uykuya dalmayı, yelkovanımla akrebimin bir daha yerinden hiç mi hiç kıpırdamamasını dilediğimi hatırlıyorum. İnsanlar sadece sevgililerine Bozuk Saat'in orada randevu vermiyordu; itiraz edenlerin, akıp giden düzene dur diyenlerin, iktidara talip olan olmayan muhaliflerin de toplanma yeri oldu bulunduğum meydan. Meydanın öteki bileşenleri alınmasın ama burası artık Bozuk Saat Meydanı diye anılıyordu.

Gel gör ki sevgili okur, yıllar böyle akıp geçerken benim yalnızlığımı bir çare bulan olmamıştı. Ben herkesten haberdardım ama kimse benden haberdar değildi. Adım gündelik yaşamlarında ağızlarındaydı ama bir ruhum olduğunu, onların duygularını hissedebildiğimi fark eden biri çıkmamıştı. Bugüne kadar...

Sizin bu satırları okuduğunuz zamandan fazla uzak olmayan bir tarihte, nihayet birisi çıkageldi, uzun uzun seyretti beni.

Böyle bir şey ilk kez başıma geliyordu. Tik taklarımın hızlanışından, beni seyreden kişinin de nabzının hızlı attığını anladım. Saat ikiyken yedi oluvermişti. Bunu fark eden seyircimin yüzünde bir gülümseme belirdi. Derin bir soluk aldı, gözlerini yumdu, nefesini dinlemeye başladı. Böyle yapınca nabzı da sakinleşti. Biraz sonra gözünü açtı ve akrebimin de yelkovanımın da deminkine göre hayli yavaş ilerlediğini görünce bir kez daha gülümsedi.

Sırrımı çözmüştü.

“Bu meydanda nabzını duyduğun insanların hikâyelerini benimle paylaşır mısın?” diye sordu.

Bozukluğum ilk kez bir işe yarayacaktı demek! Sevinçle kabul ettim. Fakat bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum henüz. Bu kişi bana bir yeteneğimi daha keşfettirdi. İnsanların duygularını hissetmekle kalmıyor, eğer istersem o kişinin zihnine yerleşiyor, onunla istediğim kadar vakit geçirip tekrar meydana geri dönebiliyordum. Buna bağlı olarak, akreple yelkovanım iyice şaşıracaktı ama varsın olsun. İnsanları anlamaya ve onların hikâyelerini anlatmaya değmez miydi? “Değer!” dedim heyecanla ve işi kabul ettim.

Teknik olarak bu işin nasıl mümkün olacağını sorduğumda, “Sen onu bana bırak,” dedi, “yapacağın tek şey duygularını fark ettiğin, bir hikâyesi olduğunu sezdiğin insanların nabzına girmek ve onlarla dilediğin kadar zaman geçirmek. Benim aklım fikrim, gözüm sende olacak, yaşadıklarını, tanık olduklarını işiteceğim, onları kâğıda geçirme işi bende.”

İşte böyle... İki yüz yıllık yaşamımda ilk kez doğruyu gösterme ihtimalim varmış gibi heyecanlanmıştım. Maceramız da böyle başladı...

2

Bir yerden bir yere koşturan insanlar, çoğunlukla kendileri bile duygularının pek farkında olmuyorlar. Akıllarındaki tek şey, bir an önce gidecekleri yere ulaşmak ve işlerini yoluna koymak. İşte yine böyle günlerden biriydi. Sağımdan solumdan vızır vızır geçen, soluk almadan telefonla konuşan insan kalabalığına çaresizce bakıyordum. Sizlere anlatacak bir hikâyem olamayacak mı diye hayıflanıyordum.

Neden sonra, az ötede bir grup çocuğun bağdaş kurup çimenlerde hilal şeklinde oturduğu dikkatimi çekti. Etraflarındaki hızlı akışla ilgilenmiyormuş gibiydiler. Yanlarından geçen insanlar da onların farkında görünmüyordu. Ne yaptıklarını anlamak için biraz daha yaklaştım. Yaklaştım derken, fiziksel bir hareketi kastetmediğimi tahmin edersiniz.

Hilalin açık kısmında birisi çocuklara hararetle ha-

raretle bir şeyler anlatıyor, çocuklar da gözlerini kocaman açmış, onu dinliyordu. Bu kişi, zaman zaman ayağa kalkıp havaya sıcıyor, sonra yine geri oturuyor; bazen de dörtmala koşar gibi hareketler yapıyordu. Bu bir masalcıydı herhalde. Daha önce, özellikle saray bahçesindeki yıllarımda böyle masal anlatan başkalarına rastlamıştım. Severdim masal dinlemeyi. Hem ben de sizlere bir nevi masallar, hikâyeler anlatacaktım. İşinin ehli birinden, işin inceliklerini öğrenirim düşüncesiyle dinlemeye başladım masalı.

Tabii masala ortasından daldığım için, başta ne olduğunu pek anlayamadım. Aslında o sırada dikkatimi dağıtan bir şey oldu. Akreple yelkovanımın da dörtmala koşmasına sebep olan bir şey. Çocuklardan birinin nabzı beni bir anafor gibi içine çekti. O andan sonra da artık meydanda değil, çocuğun gözlerinin arkasındaydım. Ve ne garip ki, gördüğüm şey, meydanın baktığı çimenlik alan değil, bir ormandı. Üstelik oturmuyor, çocukla birlikte koşuyordum. Soluk soluğa, önüme çıkan dalları kenara iterek bir şeyden kaçırıyordum. Kaçırıyorduk. Bir yandan kulağımda masalcının sesi vardı, ama aynı zamanda başka bir yerdeydim. Bu nasıl olabiliyordu?

Korkuyla arkamıza baktık. Birkaç metre geride, tam olarak neyin nesi olduğunu anlayamadığım bir hayvanın bizi yakalamaya çalıştığını gördük. O zaman çocuğun nabzı daha da hızlandı. Nefesi kesilir gibi oldu, bir an için durup soluğunu toparlamaya çalışırken, aklından şunlar geçiyordu: “Annem haklıymış, onun yanın-